GEDRAGSCODE VOOR DE BESTRIJDING VAN ILLEGALE HAATZAAIENDE UITLATINGEN OP HET INTERNET

Facebook, Microsoft[*], Twitter en Youtube (hierna "de IT-bedrijven" genoemd), die ook betrokken zijn bij het internetforum, delen samen met andere platforms en socialemediabedrijven, een collectieve verantwoordelijkheid en trots om de vrijheid van meningsuiting in de hele online wereld te bevorderen en vergemakkelijken;

De IT-bedrijven delen ook de vastbeslotenheid van de Europese Commissie en de lidstaten van de EU om illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet te bestrijden. Illegale haatzaaiende uitlatingen in de zin van Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht en van het nationale recht ter uitvoering daarvan, betekent het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat jegens een groep personen, of een lid van die groep, die op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst wordt gedefinieerd. De IT-bedrijven en de Europese Commissie benadrukken ook dat het nodig is het recht op vrijheid van meningsuiting te verdedigen, dat, zoals het Europees Hof voor de rechten van de mens heeft verklaard, niet alleen geldt voor "informatie" of "ideeën" die met instemming worden ontvangen of als onschadelijk of onbelangrijk worden beschouwd, maar ook voor alle informatie en ideeën die de staat of een bevolkingsgroep schokken, verontrusten of beledigen" [1].

De samenleving als geheel en met name organisaties uit het maatschappelijke middenveld hebben ook een cruciale rol te spelen op het gebied van het voorkomen van toenemende haatuitlatingen op het internet, door een tegendiscours te ontwikkelen waarin non-discriminatie, verdraagzaamheid en respect worden bevorderd, onder meer door bewustmakingsacties.

De IT-bedrijven steunen de Europese Commissie en de EU-lidstaten in hun inspanningen om ervoor te zorgen dat online platforms niet de mogelijkheid bieden illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet viraal te verspreiden. De verspreiding van illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet heeft niet alleen negatieve gevolgen voor de groepen of individuen waartegen deze gericht zijn, maar ook voor degenen die opkomen voor vrijheid, verdraagzaamheid en non-discriminatie in onze open samenlevingen en heeft een afschrikkend effect op het democratisch discours op online platforms.

In de Gezamenlijke verklaring van de buitengewone Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 24 maart 2016 over de terreuraanslagen in Brussel werkt benadrukt dat "de Commissie [...] haar samenwerking met IT-bedrijven, met name op het EU-internetforum, [zal] intensiveren om terroristische propaganda te bestrijden en uiterlijk in juni 2016 een gedragscode tegen haatzaaiende uitlatingen op het internet te ontwikkelen"[2].

Ter preventie van de verspreiding van haatzaaiende uitlatingen is het essentieel ervoor te zorgen dat het betrokken nationale recht tot omzetting van Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad volledig door de lidstaten wordt uitgevoerd, zowel in de online als in de offline

---

[*] Door Microsoft gehoste consumentendiensten, indien van toepassing.

[1] *Arrest Handyside/Verenigd Koninkrijk van 7 december 1976, § 49.*

[2] **http://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2016/03/24-statement-on-terrorist-attacks-in-brussels-on-22-march/**

omgeving. De doeltreffende toepassing van bepalingen die aanzetten tot haat strafbaar maken, is weliswaar afhankelijk is van een solide systeem van handhaving van strafrechtelijke sancties tegen de individuele daders van haatzaaien, maar deze werkzaamheden moeten worden aangevuld met acties die ervoor zorgen dat tussenpersonen en socialemediaplatforms, na ontvangst van een geldige aanmelding binnen een passend tijdschema, snel optreden tegen illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet. Om in dit verband als geldig te worden beschouwd, mag een aanmelding niet onvoldoende nauwkeurig of onvoldoende onderbouwd zijn.

De IT-bedrijven onderstrepen dat deze gedragscode[3] als doel heeft een leidraad te zijn voor hun eigen activiteiten en beste praktijken te delen met andere internetbedrijven en -platforms, en socialemediabedrijven.

De IT-bedrijven, die het voortouw nemen inzake de bestrijding van de verspreiding van illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet, hebben met de Europese Commissie overeenstemming bereikt over een gedragscode met de volgende toezeggingen:

- de IT-bedrijven voorzien in duidelijke en doeltreffende procedures om aanmeldingen te onderzoeken met betrekking tot illegale haatzaaiende uitlatingen op hun diensten, zodat zij dergelijke inhoud kunnen verwijderen of de toegang ertoe de-activeren. De IT-bedrijven voorzien in regels of gemeenschappelijke richtsnoeren om te verduidelijken dat zij het aanzetten tot geweld en haatdragend gedrag verbieden.

- na ontvangst van een geldige aanmelding met het oog op verwijdering, toetsen de IT-bedrijven dergelijke verzoeken aan hun regels en gemeenschappelijke richtsnoeren en, waar nodig, aan het nationale recht tot omzetting van Kaderbesluit 2008/913/JBZ, met specifieke daarvoor opgezette teams.

- de IT-bedrijven toetsen de meerderheid van de geldige aanmeldingen met het oog op verwijdering van illegale haatzaaiende uitlatingen in minder dan 24 uur en verwijderen indien nodig deze inhoud of deactiveren de toegang ertoe.

- daarnaast zorgen de IT-bedrijven voor de vorming en bewustmaking van hun gebruikers over de soorten inhoud die krachtens hun regels en gemeenschappelijke richtsnoeren verboden zijn. Het aanmeldingssysteem kan daartoe als instrument worden gebruikt.

- de IT-bedrijven verstrekken informatie over de procedures voor kennisgeving met het oog op een snellere en doeltreffendere communicatie tussen de autoriteiten van de lidstaten en de IT-bedrijven, met name inzake aanmeldingen en het ontoegankelijk maken of verwijderen van illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet. De informatie moet worden verstrekt via de nationale contactpunten die zijn aangewezen door respectievelijk de IT-bedrijven en de lidstaten. Dit zou ook de lidstaten, en met name hun rechtshandhavingsinstanties, in staat stellen om zichzelf vertrouwd te maken

[3] Artikel 16 van Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt ("Richtlijn elektronische handel", PB L 178 van 17.7.2000), bepaalt dat de lidstaten en de Commissie de opstelling van gedragscodes op communautair niveau door bedrijfsorganisaties, beroepsverenigingen of -organisaties en consumentenverenigingen die bijdragen aan de goede toepassing van de artikelen 5 tot en met 15, moeten stimuleren.

met de methoden voor het herkennen van illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet en die bij de bedrijven aan te melden.

- de IT-bedrijven moedigen deskundigen aan om op grote schaal kennisgeving te doen en inhoud te melden die het aanzetten tot geweld en haatdragend gedrag bevordert, met name via partnerschappen met organisaties uit het maatschappelijke middenveld, door duidelijke informatie te verschaffen over individuele bedrijfsregels en gemeenschappelijke richtsnoeren en voorschriften inzake de rapportage- en aanmeldingsprocedures. De IT-bedrijven streven ernaar de partnerschappen met organisaties uit het maatschappelijke middenveld te versterken door de geografische verspreiding van dergelijke partnerschappen te verruimen en, in voorkomend geval, ondersteuning en opleiding te bieden aan partners uit het maatschappelijke middenveld zodat zij de rol van "vertrouwde verslaggever" (of gelijkwaardig) kunnen spelen, met inachtneming van het feit dat zij onafhankelijk en geloofwaardig moeten blijven.

- de IT-bedrijven vertrouwen op de steun van de lidstaten en de Europese Commissie om de toegang te waarborgen tot een representatief netwerk van partners uit het maatschappelijke middenveld en "vertrouwde verslaggevers" in alle lidstaten om te helpen zorgen voor kwalitatief hoogwaardige kennisgevingen. De IT-bedrijven maken informatie over "vertrouwde verslaggevers" beschikbaar op hun websites.

- de IT-bedrijven voorzien regelmatig in opleiding voor hun personeel over actuele maatschappelijke ontwikkelingen en wisselen standpunten uit over de mogelijkheden voor verdere verbetering.

- de IT-bedrijven intensiveren de samenwerking met andere platforms en socialemediabedrijven ter bevordering van de uitwisseling van beste praktijken.

- de IT-bedrijven en de Europese Commissie erkennen de waarde van onafhankelijke "counter speech" tegen haatzaaiende retoriek en vooroordelen, en zijn voornemens verder te werken aan het vaststellen en bevorderen van een onafhankelijk tegendiscours, nieuwe ideeën en initiatieven en ondersteunende educatieve programma's die aanzetten tot kritisch nadenken.

- de IT-bedrijven intensiveren hun samenwerking met organisaties uit het maatschappelijke middenveld om tot beste praktijken te komen voor vorming op het gebied van de bestrijding van haatzaaiende retoriek en vooroordelen en vergroten de schaal van hun proactieve contacten met organisaties uit het maatschappelijke middenveld om hen te helpen bij het opzetten van doeltreffende "counter speech"-campagnes. De Europese Commissie draagt in samenwerking met de lidstaten bij aan dit streven door stappen te ondernemen om de specifieke behoeften en verlangens van de organisaties uit het maatschappelijke middenveld op dit gebied in kaart brengen.

- de Europese Commissie stimuleert in overleg met de lidstaten ook andere relevante platforms en socialemediabedrijven om de toezeggingen van deze gedragscode te doen.

De IT-bedrijven en de Europese Commissie komen overeen de in deze gedragscode gedane publieke toezeggingen regelmatig te evalueren, met inbegrip van de gevolgen ervan. Zij zijn ook overeengekomen om verder te bespreken hoe de transparantie te bevorderen en een tegendiscours en alternatief discours te stimuleren. Te dien einde zullen regelmatig vergaderingen plaatsvinden en aan de EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid zal tegen eind 2016 verslag worden uitgebracht over een eerste evaluatie.

Gedragscode Europese Commissie voor Bestrijding illegale haatuitingen op internet IP-16-1937, van 31 mei 2016 mogelijk op gespannen voet met recht op eerlijk proces

De Europese Commissie heeft samen met grote techbedrijven een gedragscode (pdf) opgesteld tegen haatzaaien. Het gaat om Facebook, Microsoft, Twitter en YouTube. Samen staan ze voor de missie van de Europese lidstaten: het tackelen van illegaal haatzaaien. Het kan soms moeilijk zijn om in te schatten welke uitingen onder haatzaaien vallen en welke beschermd moeten worden onder de vrijheid van meningsuiting.Dit heeft te maken met de context waarin de vermeende strafbare feiten zijn begaan. Eenieder die een strafbaar feit heeft gepleegd, wordt bestempeld als (vermeende) verdachte. Eenieder die verdacht wordt van een strafbaar feit, al dan niet ernstig, heeft recht op juridische bijstand van een (liefst in het strafrecht gespecialiseerde) advocaat. Het is van groot belang dat de strafrechtadvocaat nauwkeurig in de gaten houdt dat het OM zich aan de wet houdt. Iedereen heeft immers recht op een eerlijk proces.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1937_nl.htm

Bron: Europese Unie

(overgenomen uit Jaarverslag 2016-2017 IFUD of Human Rights)